De romantische werken van J.J. Cremer

Van de “Romantische werken” van J.J. Cremer zijn vier edities verschenen.

De eerste editie verscheen tussen 1877 en 1881.

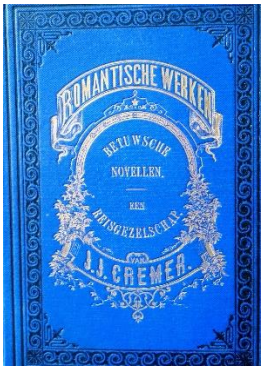

Hoewel Sijthoff in Leiden veel werken van Cremer heeft uitgegeven was het Pieter van Santen die als eerste uitgever de verzamelde werken van Cremer ging uitgeven. Helemaal verrassend was dat niet. Van Santen was een jonge uitgever met lef die niet terug schrok voor grote projecten.

Vanaf 1871 had hij meerdere werken van Cremer uitgegeven zoals: De oorlog een noodzakelijk kwaad? (1871); Hanna de freule (1873); Tooneelspelers (1876); de gezamelijke dichtwerken van G.H.J. Elliot Boswel (redactie Cremer) (1876).

Behalve het beroepsmatige contact zagen ze elkaar ook in de zomermaanden in Scheveningen waar Van Santen verbleef in Villa Riva en Cremer bij Joh. Zuurmond in de Nieuwstraat, de huidige Prins Willemstraat in Scheveningen.

mej. M. Schepern, allen van Rotterdam, bij Van der Grijn,
Keizerstraat 11; S. F. W. Roorda van Eijsinga, emer.
predikant, en mevr. de wed. A. Romijn, Den Haag,
Keizerstraat 52; H. M. A. v. d. Ven en fam., Rotterdam,
Huis ter Dum; J. J. Cremer en fam., Den Haag, bij
Zuurmond, Nieuwstraat 38; C. L. J. Druyvestein,
Den Haag, bij J. De Mos, Keizerstraat 149; H. v. d. Koog
Gilaij, Dordrecht, bij J. Waterreus, Keizerstraat; J. A. H.
v. d. Ven, wijnhandelaar, Rotterdam, bij A. Krul,

Het lijkt er op dat Van Santen tijdens de zomermaanden van 1875 Cremer benaderde met zijn wens om de verzamelde (complete) werken uit te geven.

Cremer was bepaald niet enthousiast over dit plan, omdat hij grote twijfels had over het succes van een dergelijke onderneming. Cremer verkocht, met name via uitgever Sijthoff, erg goed en geloofde niet dat er een nog markt was voor de verzamelde werken. Van Santen bleef aandringen waarna Cremer eind van de zomer alsnog overstag ging. Cremer liet Van Santen overigens een aanzienlijk bedrag betalen voor de kopijrechten. Van Santen had de verwachting dat de werken een succes zouden worden en ging uit van een minimale inschrijving van 3.000 exemplaren.

Behalve de vraag of de editie succes zou hebben, had Cremer twijfels over de kwaliteit van een aantal werken. Na intensief overleg met van Santen kwam hij tot de afspraak dat hij de werken opnieuw zou redigeren, hoewel hij erg opzag tegen deze klus. Volgens het voorwoord nam hij echter

“het snoeimes zeer krachtig ter hand”. Met name zijn vroege werken noemt Cremer “zwak, zeer zwak en verouderd”.

Cremer wilde alleen de belangrijkste werken opnemen. Maar Van Santen drong er op aan om al zijn werken te bundelen ongeacht omvang, succes of kwaliteit. Cremer bleef echter bij een selectie van zijn werken. Aldus werd met Van Santen afgesproken. In het voorwoord noemt Cremer dit: “met weglating van enkele stukjes”.

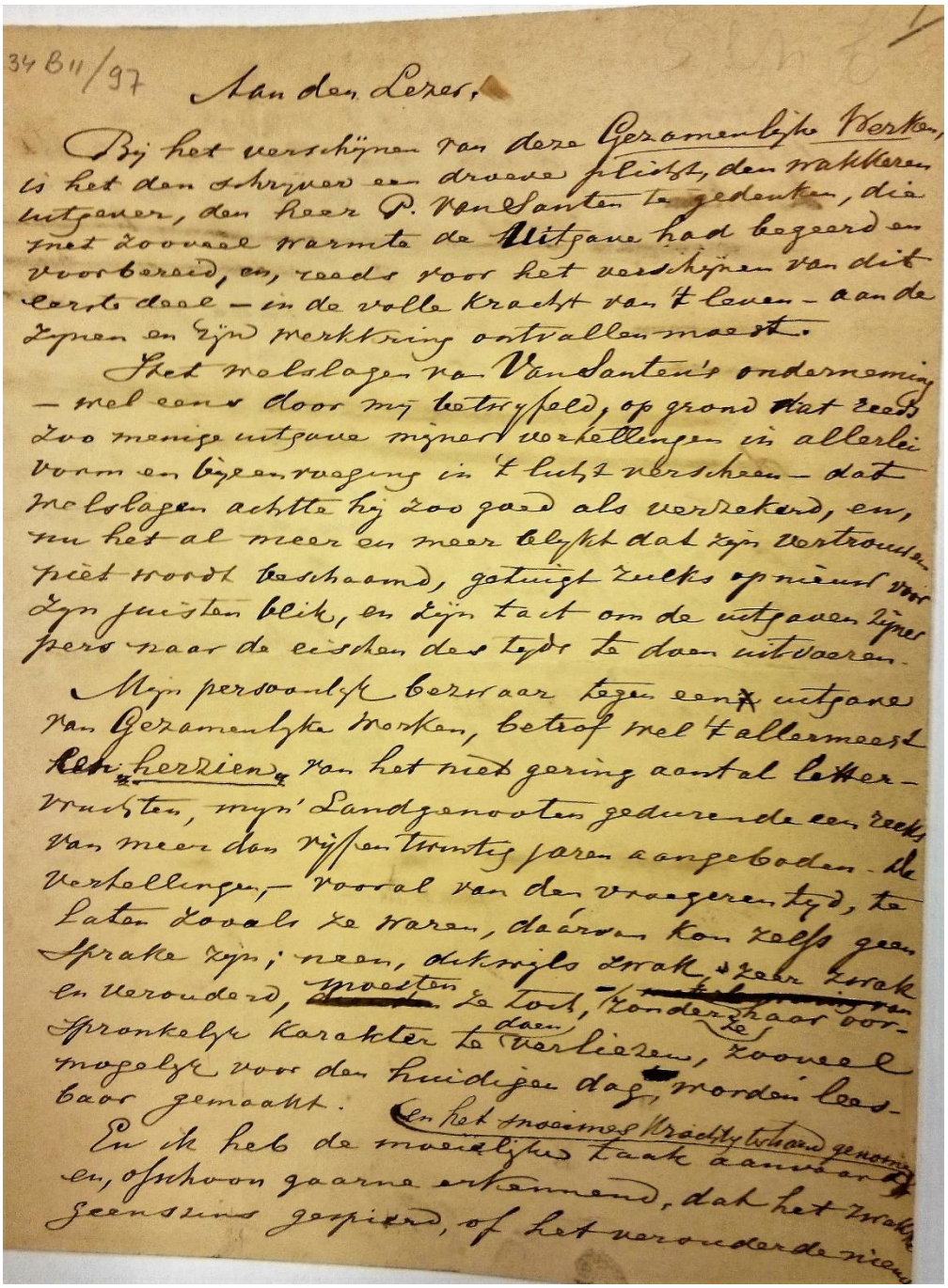

34 B 11/97

Aan den Lezer.

Bij het verschijnen van deze Gezamenlijke Werken, is het den schrijver een dreve plicht, den wakkeren uitgever, den heer P. Van Santen te gedenken, die met zoovele warmte de Uitgave had begeerd en voorbereid, en, reeds voor het verschijnen van dit eerste deel – in de volle kracht van 't leven – aan de zijnen en zijn merktring ontvallen moest.

Het mislagen van Van Santen's onderneming – mel eene door mij betreyfeld, op grond dat reeds zoo menige uitgave mijner verhellingen in allerlei vorm en bijeenvoeging in 't licht verschen – dat mislagen achtte hij zoo goed als verzekerd, en, nu het al meer en meer blijkt dat zijn vertrouwen niet wordt beschaamd, getuigt zulks opnieuw voor zijn juisten blik, en zijn tact om de uitgaven zijner pers naar de eischen des tijds te doen uitvaren.

Mijn persoonlijk bezwaar tegen eene uitgave van Gezamenlijke Werken, betrof mel 't allermeest ~~een~~ herzien van het niet gering aantal letter-vruchten, mijn Landgenooten gedurende een reeks van meer dan vijftien twintig jaren aangeboden. De Verhellingen, – vooral van den vroegeren tijd, te later zooals ze waren, daarvan kon zelfs geen sprake zijn; neen, dikwijls zwak, zeer zwak en verouderd, moesten ze toch, zonder haar oorspronkelijk karakter te doen verliezen, zooveel mogelijk voor den huidigen dag, worden leesbaar gemaakt. En het snoeimes krachtig ter hand genomen.

En ik heb de moeielijke taak aanvaard, en, ofschoon gaarne erkennend, dat het zwakke geenszins gespaard, of het verouderde niet

Vóór deel een was verschenen overleed plotseling Van Santen op 21 juli 1876 op zijn vakantieadres in Scheveningen op 39-jarige leeftijd.

Zaturdag is op Villa Riva te Scheveningen aan eene kortstondige hevige ziekte plotseling bezweken de heer P. van Santen, een der meest ondernemende en gelukkige uitgevers in ons land. Al zijne uitgaven getuigen van zijn doorzigt in zaken en zijn moed en ijver om ze tot een goed einde te brengen. De nederlandsche boekhandel verliest aan hem veel, en ook zijne vele vrienden gevoelen zeer den slag, door zijn plotselingen dood in den bloei des levens hun toegebragt.

Volgens Het vaderland was van Santen rond 10 juli 1876 als vakantiegast aangekomen om hier de zomer in villa Riva door te brengen. Cremer arriveerde dezelfde dag en had verblijf bij Joh. Zuurmond aan de Nieuwstraat 38. (De huidige Prins Willemstraat).

burg, idem 10; Jan. Piccardt, Delft, idem 105; Pont, Edam, idem 46; M. L. Post, Tiel, idem 85; E. M. Prins, Amsterdam, idem 66; Gorter Roelfsema A. H. Roelfsema, beiden van Groningen, Nieuwstraat J. E. v. d. Smissen, Den Haag, Keizerstraat 29; A. Schelt Amersfoort, Badhuisstraat bij Koek; P. Van Sante Leiden, Villa Riva; M. Schepern, Haarlem, Keizerstra 11; A. D. Schitzler, Rotterdam, idem 197; J. B. Van d Straeten-Levieux, Brussel, Villa Aurora; F. W. Sm Pzn., Nijmegen, Keizerstraat 149; wed. Troost-Hage ma Den Haag, Villa Rustica; H. F. Timmermans, Amsterdam Keizerstraat 17; mevr. v. d. Ven, Delft, Nieuwstraat 4

De eerste twee delen waren echter al zo ver in productie dat deze onder de naam van Van Santen verschenen. In deel 1 staat een foto van Cremer en zijn voorwoord op de verzamelde werken gedateerd 15 oktober 1877.

Kort voor de vakantieperiode in 1877 start uitgever P. van Santen de publiciteitscampagne voor de verzamelde werken van J.J. Cremer.

Van Santen gebruikt daar nadrukkelijk zijn krant Het nieuws van de dag voor.

Op 9 mei 1877 maakt hij voor het eerst melding van het verschijnen van de Romantische werken. Waarna kort daarop de meer informatieve advertenties volgen.

— Weldra zal bij den heer P. van Santen te Leiden een complete uitgave 't licht zien van al de werken van J. J. Cremer.

Op 26 mei 1877 verschijnt de eerste (korte) recensie in de krant van van Santen.

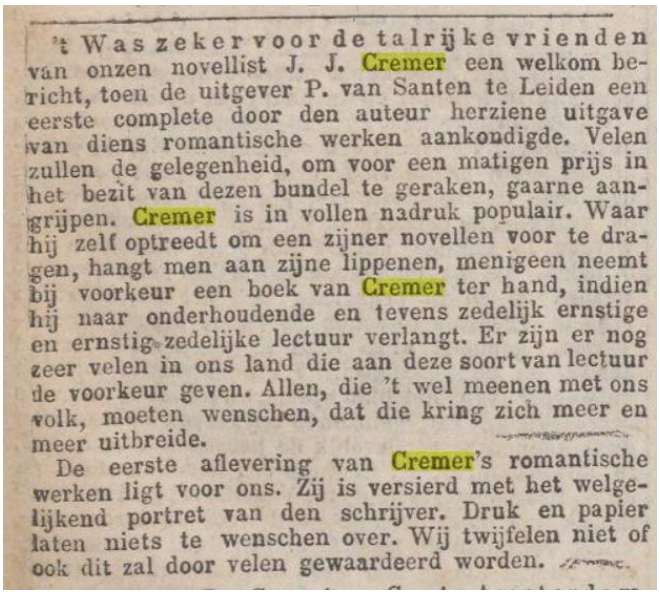

't Was zeker voor de talrijke vrienden van onzen novellist J. J. Cremer een welkom bericht, toen de uitgever P. van Santen te Leiden een eerste complete door den auteur herziene uitgave van diens romantische werken aankondigde. Velen zullen de gelegenheid, om voor een matigen prijs in het bezit van dezen bundel te geraken, gaarne aangrijpen. Cremer is in vollen nadruk populair. Waar hij zelf optreedt om een zijner novellen voor te dragen, hangt men aan zijne lippenen, menigeen neemt bij voorkeur een boek van Cremer ter hand, indien hij naar onderhoudende en tevens zedelijk ernstige en ernstig-zedelijke lectuur verlangt. Er zijn er nog zeer velen in ons land die aan deze soort van lectuur de voorkeur geven. Allen, die 't wel meenen met ons volk, moeten wenschen, dat die kring zich meer en meer uitbreide.

De eerste aflevering van Cremer's romantische werken ligt voor ons. Zij is versierd met het welgelijkend portret van den schrijver. Druk en papier laten niets te wenschen over. Wij twijfelen niet of ook dit zal door velen gewaardeerd worden.

Op 24 juni verschijnt in het Zondagsblad van het Nieuws van de dag, de zondagkrant van Van Santen, een paginagroot hoofdartikel over de romantische werken geschreven door Jan ten Brink. Volgens ten Brink heeft Cremer "aanspraak … op de dankbaarheid van het gantsche Nederlandsche volk". Ten Brink wordt ook geciteerd in de prospectus, blijkbaar om het belang van de uitgave extra te ondersteunen.

De prospectus verschijnt rond 1 juli 1877 samen met de eerste aflevering, en is te bekomen in de boekhandel.

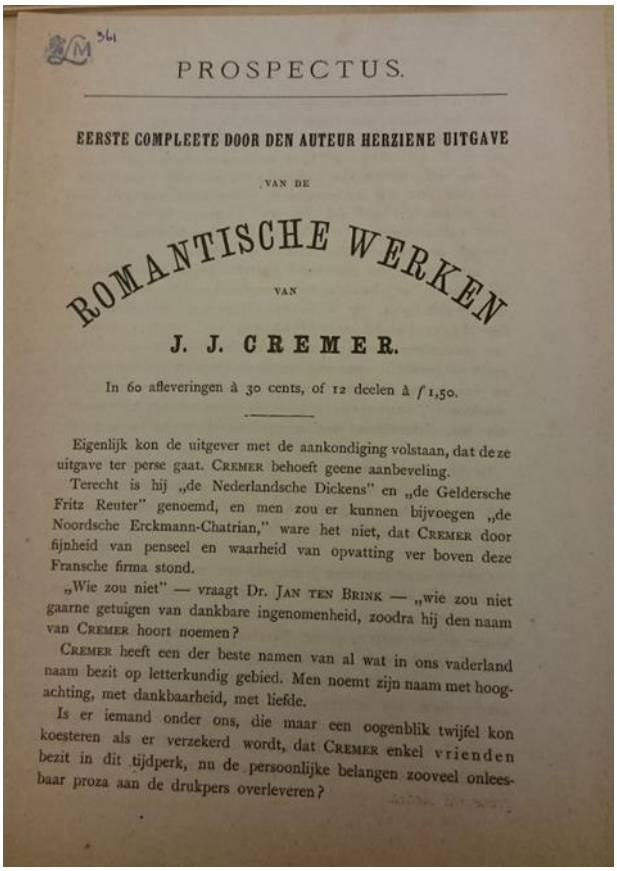

PROSPECTUS.

EERSTE COMPLEETE DOOR DEN AUTEUR HERZIENE UITGAVE

VAN DE

ROMANTISCHE WERKEN

VAN

J. J. CREMER.

In 60 afleveringen à 30 cents, of 12 deelen à ƒ 1,50.

Eigenlijk kon de uitgever met de aankondiging volstaan, dat deze uitgave ter perse gaat. CREMER behoeft geene aanbeveling.

Terecht is hij „de Nederlandsche Dickens" en „de Geldersche Fritz Reuter" genoemd, en men zou er kunnen bijvoegen „de Noordsche Erckmann-Chatrian," ware het niet, dat CREMER door fijnheid van penseel en waarheid van opvatting ver boven deze Fransche firma stond.

„Wie zou niet" — vraagt Dr. JAN TEN BRINK — „wie zou niet gaarne getuigen van dankbare ingenomenheid, zoodra hij den naam van CREMER hoort noemen?

CREMER heeft een der beste namen van al wat in ons vaderland naam bezit op letterkundig gebied. Men noemt zijn naam met hoogachting, met dankbaarheid, met liefde.

Is er iemand onder ons, die maar een oogenblik twijfel kon koesteren als er verzekerd wordt, dat CREMER enkel vrienden bezit in dit tijdperk, nu de persoonlijke belangen zooveel onleesbaar proza aan de drukpers overleveren?

In de maand juli wordt met een opvallende advertentie over de hele breedte van de krant geadverteerd.

Bij P. VAN SANTEN, te Leiden, verschijnt de eerste complete door den Auteur herziene uitgave van

J. J. CREMER'S ROMANTISCHE WERKEN.

PROSPECTUS EN EERSTE AFLEVERING ALOM TE BEKOMEN. (859)

Op 24 juli verschijnt aflevering twee.

Het voorwoord van Cremer verschijnt bij aflevering 4-5.

In augustus wordt geadverteerd over de voorwaarden van intekening. De werken zullen binnen drie jaren verschijnen in 60 delen à 50 cent of in 12 delen à 1,50. Aanvankelijk was de planning dat er twaalf delen zouden verschijnen, maar dat werden er door ingrijpen van de latere uitgever Noothoven van Goor, uiteindelijk veertien.

Van Santen belooft de intekenaren een premie in de vorm van een grote staalgravure van H. Sluijter van schilderijen van Jozef Israëls: men kon kiezen uit Huiselijk leed of Na den storm. Deze gravures worden geleverd bij de losse aflevering 17.

EERSTE COMPLETE DOOR DEN AUTEUR HERZIENE UITGAVE VAN DE

ROMANTISCHE WERKEN

VAN

J. J. CREMER.

In 60 afleveringen à 30 cents, of 12 deelen à *f* 1.50.

Eigenlijk kon de uitgever met de aankondiging volstaan, dat deze uitgave ter perse gaat. CREMER behoeft geene aanbeveling.

Terecht is hij »de Nederlandsche Dickens" en »de Geldersche Frits Reuter" genoemd, en men zou er kunnen bijvoegen »de Noordsche Erckmann-Chatrian." ware het niet dat CREMER door fijnheid van penseel en waarheid van opvatting ver boven deze Fransche firma stond.

»Wie zou niet" — vraagt Dr. JAN TEN BRINK — »wie zou niet gaarne getuigen van dankbare ingenomenheid, zoodra hij den naam van CREMER hoort noemen?

»CREMER heeft een der beste namen van al wat in ons vaderland naam bezit op letterkundig gebied. Men noemt zijn naam met hoogachting, met dankbaarheid, met liefde.

»Is er iemand onder ons, die maar een oogenblik twijfel kan koesteren als er verzekerd wordt, dat CREMER enkel vrienden bezit in dit tijdperk, nu de persoonlijke belangen zoovel onleesbaar proza aan de drukpers opleveren?

»Hij is de schepper van eene reeks phantasie-gestalten, die sinds meer dan twintig jaren onze aandacht, onze belangstelling, onze bewondering verwierven. Van »Deine-Meu" af tot aan »Mevrouw Van Oudenolm" leven ze in onze herinnering en roepen ze ons heele serieën van aangename en genotvolle oogenblikken voor den geest. Wie zelf een greintje verbeeldingskracht bezit, kan niet nalaten de hand aan den hoed te brengen, als hij de geestvolle trekken ontwaart van den meester, wiens beeldengalerij nog dagelijks met kunstvaardige hand wordt uitgebreid.

»CREMER heeft door zijne kunst gestaafd, dat hij zijne natuur- en landgenooten op prijs stelt: hij verwierf zich terecht de wederliefde der beweldadigden. De Fabriekskinderen, de voedselzielingen der Maatschappij van Weldadigheid, de Slachtoffers der preventieve gevangenschap, allen, die moeten lijden door zelfzucht en geweld in onze nog veelzins onharmonische samenleving, en onlangs nog de dikwerf met bevooroordeelde voornaamheid verwaarloosde Tooneelspelers — zijn warme genegenheid schuldig aan den dichterlijken pleitbezorger hunner dikwerf verwaarloosde belangen.

»In dit opzicht bestaat er eenheid van richting tusschen DICKENS en CREMER. Beide meesters in de uiterlijke voordracht, beide dichters van groote gaven, stemmen beide bovendien overeen in hun strijd tegen maatschappelijke kwalen en misbruiken.

CREMER moet men eerst lezen, dan hem zelf hooren in zijne ongeëvenaarde voordracht, dan nog eens nalezen. En dan zal men de behoefte gevoelen, aan zijne werken op het boekenrekje in de huiskamer de eereplaats te geven. Daar zal 't er niet mee gaan zooals met die celebriteiten, die men zich altijd voorneemt nog eens te lezen, zonder dat 't er ooit toe komt — neen! men zal er telkens naar grijpen, om zelf nog eens te genieten, te genieten op nieuw, te genieten in de herinnering, om ze voor te lezen aan wat men 't liefst heeft. Men zal ze ten geschenke geven, als men niet alleen voor 't oogenblik genoegen doen, maar iets blijvend goeds wil bieden.

CREMER is eene echt Nederlandsche verschijning. En dat zegt veel. Munte indertijd de oude Hollandsche schilderschool uit door de natuurlijkheid en reinheid der grondgedachte, door de fijnste en keurigste zorgvuldigheid in de uitwerking, door de beminnelijke innigheid en eenvoud, — geldt dat alles ook niet van CREMER's scheppingen? Zijne Deine-Meu, Arme Samuël, Anna Roozee en zoo vele andere aandoenlijke figuren zijn juweeltjes in de letterkunde, evenals GERARD DOU's „Avondschool" of „longe huismoeder" in de schilderkunst.

Maar deze juweeltjes kan de pers gemakkelijk onder ieders bereik brengen.

VOORWAARDEN VAN INTEEKENING.

CREMER'S ROMANTISCHE WERKEN zullen verschijnen in post 8° deelen van 300 bladzijden druks, en alles bevatten wat tot heden van den schrijver het licht zag. Papier en letter gelijk aan die van den prospectus.

Men kan het werk bij inteekening naar keuze ontvangen: in afleveringen van 4 vel druks, à 30 cents, of wel: in deelen van ongeveer 300 bladzijden, à *f* 1.50.

Het photographisch portret van den schrijver wordt gratis bij het eerste deel gevoegd.

De betaling geschiedt per 10 afleveringen of per deel.

Het geheel zal, in nagenoeg 60 afleveringen of ongeveer 12 deelen, binnen drie jaren compleet zijn en omstreeks 250 bladen druks beslaan. Al wat het de ramming in uitgebreidheid meer dan een tiende mocht overtreffen, wordt den intekenaars gratis geleverd.

Bovendien voegt de uitgever aan het werk eene PREMIE toe, die eene proeve geeft uit de moderne Nederlandsche schilderkunst, even classiek, even nationaal als CREMER's scheppingen op het gebied onzer moderne letterkunde.

Aan de eerste drieduizend inteekenaars wordt namelijk gratis aangeboden ter hunner keuze:

EEN DER KAPITALE STAALGRAVURES VAN H. SLUIJTER,

NAAR DE SCHILDERIJEN VAN

JOZEF ISRAËL'S

HUISELIJK LEED en NA DEN STORM,

drukoppervlakte 51 bij 71 centimeter,

elke gravure ter Handelswaarde van Twintig Gulden.

Voor Inteekenaars, die mochten verlangen beide Gravures te ontvangen, bestaat er gelegenheid de Pendant-Gravure te bekomen tegen bijbetaling van *f* 7.50.

LEIDEN, Mei 1877. P. VAN SANTEN.

(1390) NB. *De 1e Aflevering en de Premieplaten zijn bij de meeste Boekhandelaars ter inzage voorhanden.* *Uitgever.*

In november ligt het eerste deel in de boekhandel. Van Santen geeft de editie in twee versies uit: in steendrukomslag waarvan de prijs 1,50 is, en met de bekende blauwe omslag waarvan de prijs 1,90 is. Opmerkelijk is dat deel 2 in de blauwe uitgave door Van Santen wordt uitgegeven, maar dat bij de steendrukomslag Noothoven van Goor wordt genoemd.

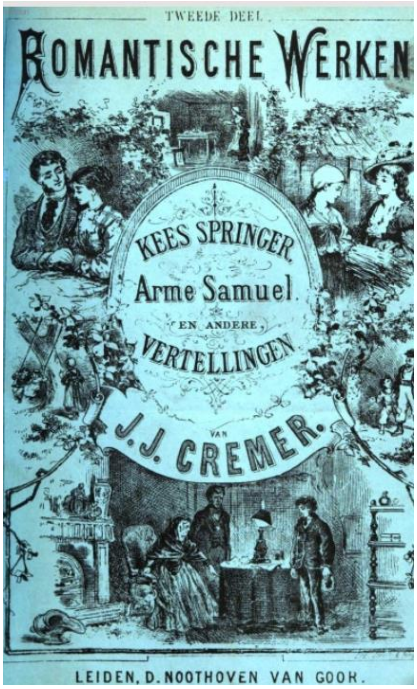

Na het overlijden van haar man besluit de weduwe van Santen te stoppen met de uitgeverij en verkoopt het fonds. Op 18 december 1877 gaan Romantische werken in Amsterdam via G. van Kesteren over naar de Leidse uitgever D. Noothoven van Goor voor 13.500 gulden. Voor dit bedrag kreeg hij ook de contracten.

Cremer (J. J.), Romantische Werken. Aflevering 1—10 of 1e en 2e deel. Met photogr. portret. *Met contracten.*
2150 ex voor *f* 13.500. D. Noothoven v. Goor.
————, Tooneelspelers. Oorspronkelijke Roman. 3 deelen.
100 ex. à *f* 2.80. D. A. Thieme.
————, Daniël Sils. Oorspronkelijke Roman. 2e druk.
1289 ex. à 34 ct. D. Bolle.

Uitgever D. Noothoven van Goor stelde nieuwe eisen aan Cremer. Evenals van Santen wilde ook Noothoven van Goor een volledig editie met alle werken van Cremer. Van Noothoven was een ander type man dan van Santen. Zo vriendschappelijk als de contacten waren met van Santen, zo moeizaam verliep het overleg met Noorhoven van Goor. Noorhoven van Goor zette Cremer zwaar onder druk en uiteindelijk ging hij overstag. Uit een brief blijkt dat Cremer niet graag zaken deed met Noothoven van Goor, maar hij was echter contractueel gebonden via de contracten.

In oktober 1878 adverteert Van noothoven van Goor nog steeds over een editie bestaande uit 12 delen met dezelfde condities als Van Santen.

Opvallend is dat Cremer vrijwel al zijn gepubliceerde werken heeft opgenomen. Hij had blijkbaar een goed overzicht van wat hij wanneer geschreven had. Tot nu toe zijn er maar enkele werken toegevoegd die Cremer heeft gemist. (Zie overzicht op de website https://www.jacobcremer.nl/oeuvre/ voor de laatste stand van zaken). Cremer heeft met regelmaat een ander jaar van verschijnen opgenomen in de verzamelde werken. Inmiddels is bekend dat er diverse werken in voorpublicatie in tijdschriften zijn verschenen terwijl Cremer uit ging van het boek als verschijningsvorm.

Achteraf was Cremer blij een nieuw editie van zijn werken te hebben uitgegeven onder zijn redactie. Hij wilde graag dat zijn werken in deze vorm gelezen zouden worden: “zoo goed als IK ze geven kon”. Aangenomen mag worden dat Cremer zelf de volgorde en indeling van zijn werken heeft gemaakt.

Deze ziet er als volgt uit:

1: Betuwsche novellen. Een reisgezelschap.

2: Kees Springer, Arme Samuel en andere vertellingen

3: Kleine vertellingen. Fabriekskind en werkman.

4: De lelie van ‘s Gravenhage

5: Daniel Sils

6 en 7: Anna Rooze

8 en 9: Dokter Helmond en zijn vrouw

10: Hanna de Freule

11: Tooneelspelers

12: Overbetuwsche novellen

13. Vertellingen en schetsen

14: Het orgel. Gedichtjes, gelegenheidsstukken.

Hoewel Cremer aanvankelijk niet enthousiast was om zijn verzamelde werken uit te geven, moet dit toch altijd een wens van hem geweest zijn, aangezien hij in de uitgeverscontracten altijd een clausule opnam over de verzamelde werken. Cremer maakte met al zijn uitgevers de afspraak dat zij opnieuw voor het kopijrecht moeten betalen in geval van een verzamelde editie.

Sijthoff liep deze uitgave dus mis. Niet bekend is waarom, maar waarschijnlijk heeft Sijthoff in totaliteit te weinig geboden. De bedragen die Sijthoff moest betalen lagen deels reeds vast in de oude contracten en waren met name voor het oude werk niet aan de hoge kant. Van Santen zal meer geboden hebben dan Cremer overeenkomstig de contracten had kunnen ontvangen van Sijthoff.

Sijthoff liet het er overigens niet bij zitten.

Kort na de dood van Cremer komt Sijthoff met het plan om een eigen editie van de Romantische werken uit te geven.

In een advertentie in het Nieuwsblad voor den boekhandel laat hij weten van welke werken het auteursrecht bij Sijthoff liggen. Ook maakt hij duidelijk dat de Romantische werken niet in losse delen verkocht mogen worden.

Sijthoff neemt kort na het overlijden van Cremer contact op met zijn weduwe om met haar de auteursrechten te bespreken. De weduwe zat niet te wachten op een juridisch steekspel met Sijthoff en verwijst afgemeten naar de uitgevers Van Santen en Noorhoven van Goor.

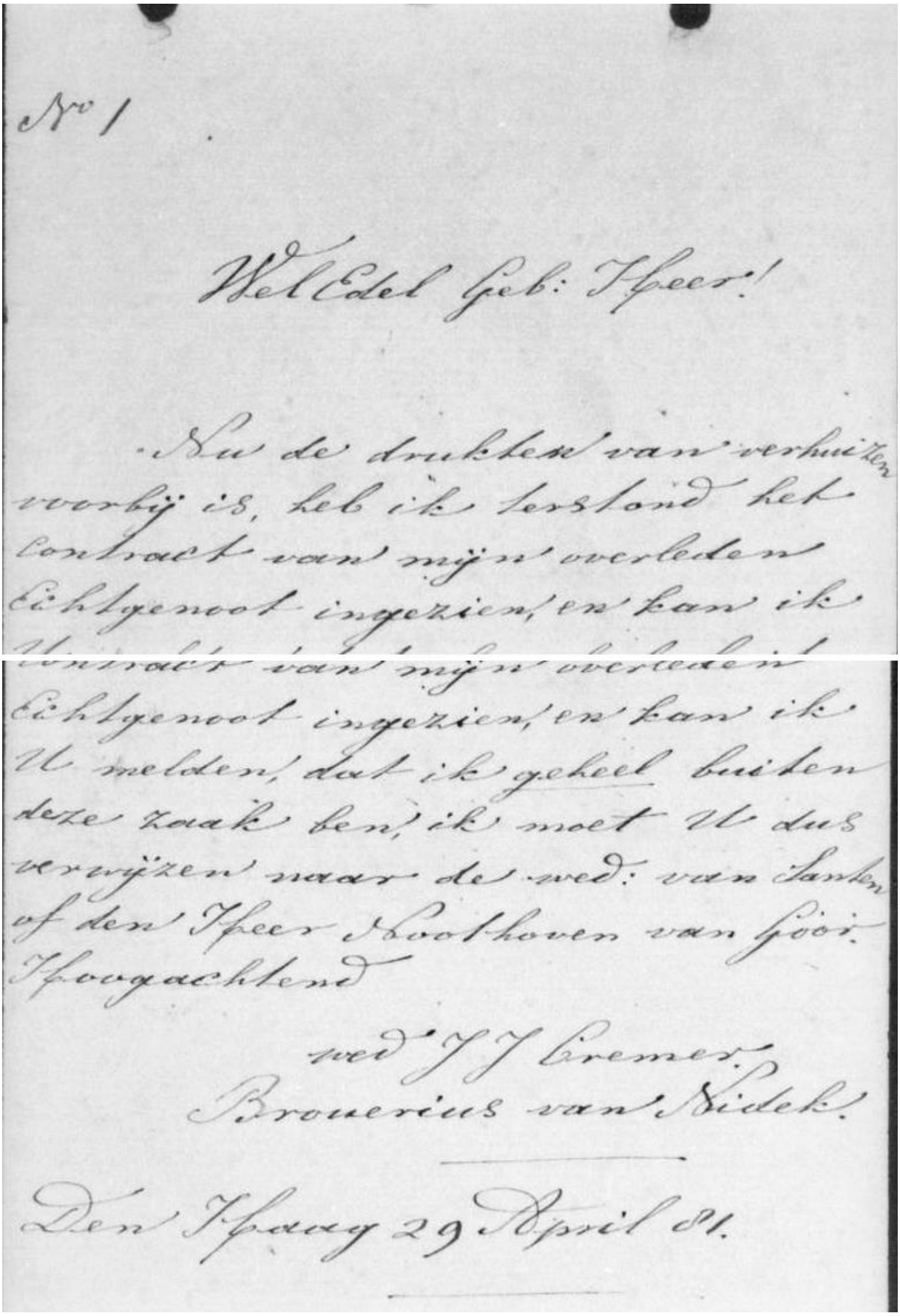

No 1

Wel Edel Geb: Heer!

Nu de drukten van verhuizen voorbij is, heb ik terstond het contract van mijn overleden echtgenoot ingezien, en kan ik U melden, dat ik geheel buiten deze zaak ben, ik moet U dus verwijzen naar de wed: van Santen of den Heer Boothoven van Goor.

Hoogachtend

wed J J Cremer.
Brouerius van Nidek.

Den Haag 29 April 81.

Het duurde uiteindelijk tot 1887 voordat Sijthoff met zijn 12-delige editie op de markt kwam. De editie wordt in 1888 voltooit en bestaat uit de volgende delen:

1. Dokter Helmond en zijn vrouw
2. Daniel Sils
3. Tooneelspelers
4. Hanna de freule

5-6. Anna Rooze

7. Overbetuwsche novellen.

8-9. Novellen en vertellingen

10. Betuwsche novellen en een reisgezelschap

11. De lelie van s-Gravenhage

12. Emma Berthold, Boer en edelman, Titulair en gedichtjes.

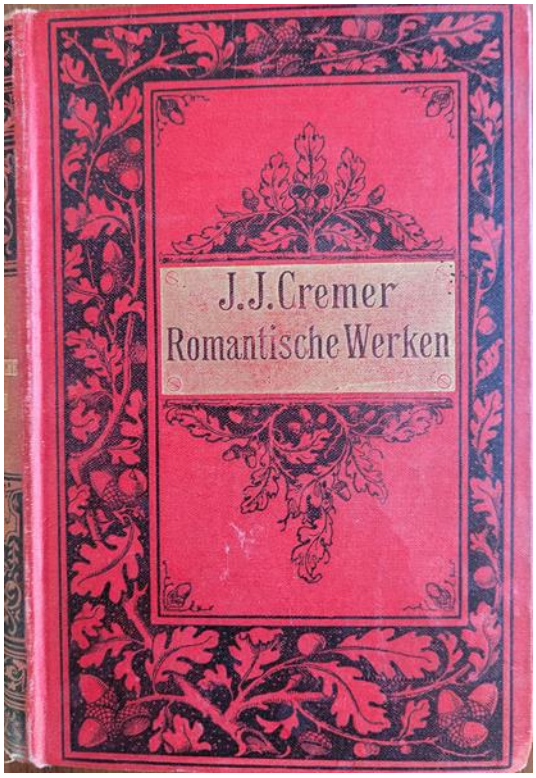

Sijthoff heeft de delen met de vertellingen en schetsen laten vallen en volgt daarmee de oorspronkelijk wensen van Cremer.

In 1917 verschijnt bij Sijthoff de 3e en en later nog de 4e serie Romantische werken. Deze edities zijn op de kleur van de omslag na, (de ene serie is in rood en de andere is in blauw uitgegeven) identiek aan de serie uit 1887-1888.

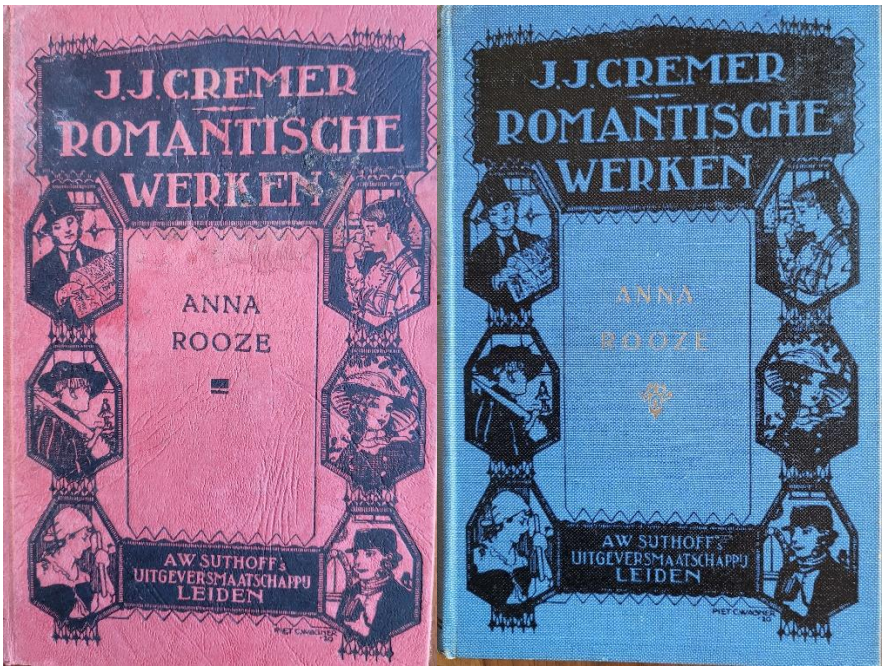

Sijthoff heeft naast de romantische werken nog andere series uitgegeven en wel onder de naam Vijftig-cents-edities, de Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers, de Leidsche herdrukken, en tot slot de Bibliotheek van het Nederlandsche volk. Cremer bleef nog lang een lucratieve handel voor Sijthoff.

De boekhandelaren bleven tot 1939 adverteren voor de romantische werken van Cremer.

Vanaf de jaren 30 ging het auteursrecht van enkele werken van Sijthoff over naar andere uitgevers. Maar daar is nauwelijks gebruik van gemaakt.

G. J. GRAAUW, Keizersgracht 168, Amsterdam (C.)

ONZE SPECIALE ZOMERAANBIEDING VOOR

BOSCH - HEI - DUIN - ZEE

De 12 complete deelen van Neerlands grootste verteller

J. J. CREMER

Gebonden in keurige linnen banden

VOOR DEN SPOTPRIJS VAN SLECHTS f 7.50

Afzonderlijke deelen 75 cent.

BETAALBAAR MET één GULDEN PER MAAND

Franco toezending door geheel Nederland.

Formaat 17½ × 11½ c.M.

De titels van de 12 deelen, welke hier zijn afgebeeld, zijn:

1. DOKTER HELMOND EN ZIJN VROUW ..... 423 blz.
2. DANIEL SILS ..... 348 blz.
3. TOONEELSPELERS ..... 378 blz.
4. HANNA DE FREULE ..... 306 blz.
5. ANNA ROOZE I ..... 322 blz.

De uitgeverij van de gebroeders Koster in Amsterdam was tussen 1880 en 1890 de derde uitgever die met zeer omvangrijke advertentiecampagnes de werken van Cremer aan de man bracht. Het betreft een heruitgave van de serie novellen en vertellingen die in de jaren ‘70 door Sijthoff was uitgegeven.

Het is deze uitgeverij die in een advertentie aangeeft dat er van de werken van Cremer 100,000 exemplaren zijn verkocht.

Daar zijn ze!

100 Ct. **Lang gewacht!**
Maar toch gelukt!

De beste en geliefdste Werken van J. J. CREMER.

Het mocht ons gelukken Eigenaar te worden van de meest gezochte en meest verkochte afzonderlijke Uitgaven van CREMER's Werken, namelijk van: **Het Reisgezelschap,** in 2 deelen; Eerste deel. 1. Een Zoogmoeder. 2. De Vriend van den Huize. — Tweede deel. 1. Ritter's Hans. 2. De Fransche Komiek en de Douairière. 3. Het einde; en van de **Betuwsche Novellen.** 1. De Betuwsche Landman met zijn Zoon op Reis naar de Amsterdamsche Kermis. 2. Wiege-Mie. 3. De oude Wessels en zijn Gezin. 4. De rechte Jozef. 5. Deine-Meu.

Deze **drie Deelen,** afzonderlijke uitgave, zijn nog nooit in de tweede hand in prijs verminderd geweest. Wel hebben wij en andere Confraters te zamen meer dan 100,000 afzonderlijke uitgaven bij tientallen en bij vijftallen in één Pakket te zamen opgeruimd, doch deze 3 deelen waren daar nooit bij, als zijnde destijds voor afzonderlijke uitgaven het Eigendom van de Firma de ERVEN LOOSJES, te Haarlem.

Thans ruimen wij deze partij afzonderlijke uitgaven op voor slechts *f* **1** de 3 bovengenoemde deelen, franco te huis. De aflevering geschiedt in volgorde, tegen toezending van Postwissel van **Een Gulden,** bij

GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam.

19 december 2021

www.jacobcremer.nl